

Projectplan
Fase 2

Project Implementatie Wetgeving
Programma Beter Beschermd
Juni 2008

Inleiding

Naar verwachting is de herziene kinderschermingswetgeving op 1 januari 2010 een feit. Het uitgangspunt van het project Implementatie Wetgeving is dat op dat moment het veld de nieuwe wetgeving daadwerkelijk toepast.

In fase 1 van dit project zijn de eerste voorbereidingen getroffen voor de invoering van de onomstreden onderwerpen uit het wetsvoorstel die ook binnen de huidige wet passen. De stand van zaken na fase 1 is verwerkt in onderstaand plan en tevens als bijlage toegevoegd (bijlage 1).

Onderstaand projectplan bevat de voorbereiding van de implementatie voor alle onderwerpen uit het wetsvoorstel. In deze tweede fase van het project worden concrete implementatieplannen opgesteld en uitgevoerd.

Aanpak/randvoorwaarden

Uitgaande van 1 januari 2010 als startmoment van de landelijke toepassing van de herziene kinderschermingswetgeving zal de ontwikkeling en uitvoering van de implementatieplannen tussen juli 2008 en januari 2010 plaatsvinden. Een belangrijk moment voor dit project is de behandeling van het wetsvoorstel in de TK. Pas dan zal voor alle onderdelen uit de wet duidelijk zijn hoe ze eruit gaan zien. Naar verwachting zal de TK behandeling eind 2008/begin 2009 plaatsvinden.

Voor de implementatie van de wetgeving betekent dit dat we tot begin 2009 ons kunnen richten op de ontwikkeling van de implementatieplannen en de voorbereiding voor de uitvoering ervan. Na de TK behandeling kan dan meteen de implementatie plaatsvinden. Een uitzondering hierop vormen de onderwerpen uit het wetsvoorstel die onomstreden zijn en waar geen wetswijziging voor nodig is. Dit zijn de onderwerpen uit projectfase 1. De tijdsbalk ziet er als volgt uit:

Start projectfase 1	Start projectfase 2		
Jan. 08	Juni 08	Jan.09 TK	Jan. 2010

De implementatie van de herziene kinderschermingswetgeving behelst enerzijds aanpassing en ontwikkeling van werkwijzen en/of instrumenten, anderzijds komt het neer op gerichte communicatie.

Voor de aanpassing of ontwikkeling van werkwijzen en/of instrumenten zullen per onderwerp implementatieplannen worden opgesteld. De ketenpartner die het meest betrokken is bij het betreffende onderwerp zal de trekker van dat implementatieonderdeel zijn. De implementatieplannen houden in ieder geval rekening met:

- realisatie van de implementatie per 1 januari 2010 (of, indien dat gegeven het thema niet reëel is, zo snel mogelijk daarna).
- de wijze waarop andere relevante organisaties betrokken worden. Daartoe behoren in ieder geval cliëntenorganisaties.
- de benodigde communicatie en de wijze waarop dit vormgegeven moet worden voor de doelgroepen die van de wijziging op de hoogte moeten zijn, dan wel deze wijzigingen in hun praktijk moeten toepassen.

een monitor op de voortgang van de implementatie. Zodoende kan de projectgroep de voortgang van het geheel bewaken en anticiperen op knelpunten en nieuwe feiten. Tevens is de projectgroep met deze informatie in staat de stuurgroep Beter Beschermd op de hoogte houden van de voortgang.

- de ondersteuning die nodig of wenselijk is van provinciale/regionale bestuurders dan wel de rijksoverheid om de implementatie te laten slagen. Over deze onderwerpen vindt met betrokken bestuurders overleg plaats (m.a.w. zij worden niet voor een fait a compli gesteld).

De ontwikkelde implementatieplannen worden in de projectgroep ingebracht en vastgesteld. Tevens zullen deze ter informatie aan de stuurgroep Beter Beschermd worden voorgelegd.

Onderwerpen waar aanpassing of ontwikkeling van werkwijzen en/of instrumenten voor nodig is.

De projectgroep zal zich gaan richten op onderstaande implementatieonderwerpen, om toepassing van de herziene kindbeschermingwetgeving praktisch mogelijk te maken.

Het rekest voor de ots

De herziene kindbeschermingswetgeving bevat enkele wijzigingen die zijn weerslag zullen hebben op het rekest voor de ots. Deze zijn:

motivering voor de ots

aan de motivering gekoppelde duur van de ots

wel/niet gezinsots

Ad a) Waar nu nog kan worden volstaan werd met een verwijzing naar de wettekst, zal de beschikking van de kinderrechter in de toekomst, op basis van het rekest, een inhoudelijke motivering moeten bevatten. Deze motivering zal duidelijkheid bieden voor ouders en jeugdige over de beoogde verbeteringen in de situatie van de jeugdige, en over de te verwachten duur van de maatregel. Waar mogelijk zal de inhoudelijke motivering ondersteunend zijn voor een doelgerichte uitvoering van de maatregel door de gezinsvoogdijwerker. De kinderrechter is voor de inhoudelijke motivering afhankelijk van de informatie die door de Raad voor de Kinderbescherming in het rekest wordt aangeleverd. Wat de aard van de motivering zal zijn, in termen van doelen of bedreigingen, is pas bekend wanneer het wetsvoorstel naar de TK wordt gestuurd. Dit kan reden zijn tot bijstelling van het implementatieplan.

Ad b) De duur van de maatregel kan variëren en dient nadrukkelijk gekoppeld te worden aan de inhoudelijke motivering. Dat kan nu al, maar behoeft een extra accent vanwege de introductie van de relatief lichte grond voor de ondertoezichtstelling. Informatie over de aanbevolen duur van de maatregel in relatie tot de op te lossen problemen zal voortaan meer expliciet door de Raad voor de Kinderbescherming in het rekest verwerkt moeten worden.

Ad c) Tot slot is in het wetsvoorstel de mogelijkheid opgenomen dat de kinderrechter ambtshalve andere kinderen uit het gezin tegelijkertijd onder toezicht stelt. Adequate informatie over alle kinderen in een gezin en over de afweging waarom voor andere kinderen in het gezin géén ots is gevraagd is daarmee, meer dan nu het geval is, relevant voor de te nemen beslissingen van de kinderrechter. Het rekest zal hierop aangepast moeten worden.

Stand van zaken fase 1:

Op 5 juni 2008 heeft een studiemiddag plaatsgevonden over de motivering en termijnstelling in beschikkingen. Met de opbrengsten van deze middag kunnen de uitgangspunten voor een inhoudelijke motivering en voor een (kortere) termijnstelling in rekest en beschikking verder vormgegeven worden.

Verantwoordelijke & planning:

Gelet op het feit dat het wetsvoorstel aangeeft dat de kinderrechter de doelen van de ondertoezichtstelling vaststelt op basis van het rekest van de RvdK, ligt het voor de hand om de Raad voor de Kinderbescherming trekker van dit onderdeel te laten zijn (inclusief voor onderdeel b en c).

December 2008: gereedkomen van een plan van aanpak voor de implementatie hiervan, waarin beschreven staat wat hiervoor nodig is, hoe dit wordt aangepakt en wanneer welke resultaten te verwachten zijn.

Ketenbrede uitgangspunten voor de keuze voor een ots of gezagsbeëindiging aan het begin of als vervolg op een ots

In de herziene kinderbeschermingswetgeving zal al bij relatief lichte problemen een ondertoezichtstelling opgelegd kunnen worden en is het tevens mogelijk om direct, dat wil zeggen zonder de instemming van de ouders, over te gaan tot een gezagsbeëindiging. Bovendien dient na 2 jaar ots met uithuisplaatsing gemotiveerd te worden waarom een verderstreckende maatregel niet aan de orde is. Deze wijzigingen roepen de vraag op wanneer een ots op zijn plaats is en wanneer een gezagsbeëindiging. Oftewel, welke uitgangspunten zouden hier aan ten grondslag moeten liggen? Binnen de keten moet gestreefd worden naar afstemming en overeenstemming over de te hanteren uitgangspunten om zo op dit onderdeel de nieuwe wetgeving adequaat uit te kunnen voeren. Hierbij zij opgemerkt dat thans al op eigen initiatief van de ketenpartners buiten het kader van Beter Beschermd discussie- en studiebijeenkomsten plaatsvinden over hechtingsvraagstukken e.d..

Stand van zaken fase 1:

De Raad voor de Kinderbescherming heeft een visienota opgesteld over de uitgangspunten voor de keuze van een al dan niet gezagsbeëindigende maatregel. Deze nota is inmiddels voorgelegd aan de MO-groep en NIDOS.

Verantwoordelijkheid en planning:

De Raad voor de Kinderbescherming heeft inmiddels het voortouw genomen voor dit onderdeel en zal dan ook de trekker van dit onderdeel zijn.

September 2008: bespreking van de uitgangspunten bij de Mogroep jeugdzorg en Nidos in expertgroepen.

December 2008: vaststelling gezamenlijke uitgangspunten RvdK, Mogroep jeugdzorg en Nidos.

Februari 2009: bespreking van de gezamenlijke uitgangspunten in het kinderrechteroverleg

Mei 2009: vaststelling van de ketenbrede uitgangspunten.

Juni 2009: gereedkomen van een plan van aanpak, waarin beschreven staat hoe de verworven inzichten binnen de ketenorganisaties toegepast gaan worden.

De machtiging van de kinderrechter bij uithuisplaatsing in het kader van de ots

In de herziene kinderbeschermingswetgeving zal voor een uithuisplaatsing in het kader van een ots altijd een machtiging van de kinderrechter nodig zijn.

Stand van zaken fase 1:

De Mogroep jeugdzorg gaat momenteel na bij de bureaus jeugdzorg in hoeverre er in de praktijk al in alle gevallen binnen het kader van een ots om een machtiging van de kinderrechter gevraagd wordt bij uithuisplaatsing van de minderjarige.

Verantwoordelijke en planning:

De Mogroep jeugdzorg is trekker van dit onderdeel.

September 2008: gereedkomen van een concept plan van aanpak, dat intern besproken wordt.

December 2008: gereedkomen van het definitieve plan van aanpak, waarin beschreven staat wat voor landelijke invoering nodig is en hoe dit uitgevoerd gaat worden.

Betrekken van feitelijke opvoeders bij verlenging of niet verlenging van een uithuisplaatsing

Het concept-wetsvoorstel voorziet in een blokkaderecht voor de feitelijke opvoeders. Dit brengt de projectgroep ertoe om te bevorderen dat vooruitlopend daarop in ieder geval de mening van de feitelijke opvoeder wordt ingewonnen bij besluitvorming rond overplaatsingen en een verlenging van een uithuisplaatsing.

Stand van zaken fase 1:

De Mogroep jeugdzorg gaat na wat de reglementen/protocollen momenteel hierover melden en hoe er in de praktijk momenteel omgegaan wordt met de mening en informatie van de feitelijke opvoeders.

Verantwoordelijke en planning:

Gelet op het feit dat het de gezinsvoogdijwerker is die informatie van de feitelijke opvoeder moet verzamelen ligt het voor de hand om de Mogroep jeugdzorg trekker van dit onderdeel te laten zijn. Uit een eerste inventarisatie van de Mogroep jeugdzorg blijkt dat de praktijk diffuus is en niet overeenkomt met het uitgangspunt. Dit maakt het opstellen van een implementatieplan noodzakelijk.

December 2008: gereedkomen van een implementatieplan, waarin beschreven staat wat er nodig is om de mening van de feitelijke opvoeder bij deze besluiten te betrekken en inzichtelijk te maken en hoe dit uitgevoerd gaat worden.

5. Werkwijze toetsende taak voogdij

Het concept wetsvoorstel voorziet in een toetsende taak bij voogdijen door de Raad voor de Kinderbescherming. Aandachtspunten hierbij zijn in ieder geval de delegatie van bevoegdheden van het bureau jeugdzorg / Nidos aan de feitelijke verzorger en wijzigingen in de verblijfplaats. Tevens is voorzien in de mogelijkheid om geschillen over de uitoefening van de voogdij voor te leggen aan de kinderrechter

Stand van zaken fase 1:

n.v.t.

Verantwoordelijke en planning:

De Raad voor de Kinderbescherming is trekker op dit onderdeel.

December 2008: gereedkomen van een plan van aanpak voor de ontwikkeling en implementatie van deze nieuwe taak.

6. Schriftelijke aanwijzing ter bekrachtiging naar kinderrechter

Om de positie van de gezinsvoogdijwerker te versterken krijgt het bureau jeugdzorg / Nidos de bevoegdheid om een schriftelijke aanwijzing ter bekrachtiging aan de kinderrechter voor te leggen.

Stand van zaken fase 1:

n.v.t.

Verantwoordelijke en planning:

Daar dit een nieuwe bevoegdheid voor het bureau jeugdzorg / Nidos betreft ligt het voor de hand dat de Mogroep jeugdzorg trekker is op dit onderdeel.

December 2008: gereedkomen van een plan van aanpak voor de implementatie, waarin beschreven staat wat er voor nodig is en hoe dit uitgevoerd gaat worden.

7. Tot slot

Er is een tweetal onderwerpen waar momenteel veel politieke en maatschappelijke discussie over bestaat. Het gaat om de onderwerpen:

-de geschillenregeling binnen de ots

-de aanscherping van de toetsende taak van de Raad bij de ondertoezichtstelling.

Planning:

Pas na behandeling in de TK van het wetsvoorstel zullen er eventueel ten behoeve van deze onderwerpen implementatieplannen worden opgesteld.

Bovenstaande onderwerpen zijn gebaseerd op het huidige conceptwetsvoorstel. Het is mogelijk dat zich nieuwe onderwerpen aandienen; door ontwikkelingen in het wetstraject, signalering in de implementatiegroepen of uit de omgeving, of in de projectgroep zelf. Alle leden uit de projectgroep zijn hier alert op en in de projectgroepvergadering wordt hier iedere bijeenkomst bij stil gestaan. Mocht zich een nieuw onderwerp aandienen, dan zal de projectvoorzitter:

a) het onderwerp onderbrengen in één van implementatieprojecten ,

b) of, indien de eerste optie niet mogelijk is, het voor nadere besluitvorming over de wijze van afhandeling neerleggen bij de directie Justitieel Jeugdbeleid (DJJ).

Communicatie

Naast het scheppen van de praktische randvoorwaarden voor de toepassing van de herziene kindbeschermingswetgeving is het genereren van bekendheid over de herziening een onmisbaar aspect in de implementatiefase.

Hiervoor is nodig een communicatieplan met aandacht voor:

wetsvoorstel breed, voor een brede doelgroep

Om het wetsvoorstel bij een breed publiek onder de aandacht te brengen zal er ingezet moeten worden op een toegankelijk en begrijpelijk communicatiemiddel.

wetsvoorstel breed, gericht op de ketenpartners

Hierbij gaat het om de veranderingen die de elke ketenpartner gaat en moet doormaken door de komst van de herziene kindbeschermingswetgeving. In dit project zal de discussie over de nieuwe rollen en de interne communicatie daarover gestimuleerd worden.

3. specifieke onderdelen van de wet, voor specifieke doelgroep

Bepaalde losse onderdelen uit de wet hebben specifieke aandacht nodig. Een voorbeeld hiervan is de voorgestelde bepaling die beoogt tijdens een ots het inwinnen van informatie bij derden te vergemakkelijken.

Verantwoordelijke en planning:

DJJ is verantwoordelijk voor het opstellen van het communicatieplan.

December 2008: gereedkomen van een communicatieplan.

Evaluatie

Onderdeel van beleidsontwikkeling is de evaluatie van het beleid na ca. 3 jaar, op proces en op de beoogde effecten.

Om deze evaluatie goed uit te kunnen voeren moet tevoren de hiervoor relevante aspecten in kaart worden gebracht, en de wijze waarop hierover informatie ingewonnen kan worden.

Verantwoordelijke en planning:

DJJ is verantwoordelijk voor de voorbereiding van het evaluatie-onderzoek.

Oktober 2008: gereedkomen concept onderzoeksvoorstel dat aan de projectgroep wordt voorgelegd.

Januari 2009: indiening van een onderzoeksvoorstel bij het WODC.

Onderwerpen	trekker	jul-08	sep-08	okt-08	dec-08	TK behandeling/ jan-09	feb-09	mei/juni 2009	jan-10
Rekest voor de ots	RvdK	Start verdere discussie rond invulling motivering en termijnstelling beschikking			Implementatieplan gereed	Start uitvoering implementatieplan			Implementatie afgerond
Ketenbrede uitgangspunten voor keuze maatregelen	RvdK						Bespreking uitgangspunten in kinderrechtters overleg	Vaststelling ketenbrede uitgangspunten en Implementatieplan gereed. Start uitvoering implementatieplan	Implementatie afgerond
Werkwijze toetsende taak voorgedij	RvdK	Start ontwikkeling werkwijze toetsende taak			Implementatieplan gereed	Start uitvoering implementatieplan			Implementatie afgerond
Machtiging kinderrechter bij UHP	MO		Gereedkomen concept implementatieplan		Implementatieplan gereed. Start uitvoering Implementatieplan				Implementatie afgerond
Betrekken informatie plaatsing kind bij besluitvorming rond verlenging UHP.	MO		Afronding inventarisatie praktijk		Implementatieplan gereed. Start uitvoering implementatieplan				Implementatie afgerond
Schriftelijke aanwijzing naar kinderrechter	MO				Implementatieplan gereed	Start uitvoering implementatieplan			Implementatie afgerond
Omstreden onderwerpen: aanscherping toetsende taak ots + geschillenregeling	-					Start opstellen implementatieplan			Implementatie afgerond
Communicatie	DJJ				Communicatieplan gereed	Start uitvoering communicatieplan			Communicatieplan afgerond
Evaluatie	DJJ			concept evaluatie-onderzoek aanvraag gereed		Aanvraag evaluatieonderzoek bij het WODC			